Cena numeru 10 groszy.

GŁOS LUBAWSKI

POLSKO-KATOLICKA GAZETA BEZPARTYJNA NA POWIAT LUBAWSKI I OKOLICE

Wychodzi trzy razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę.

Przedpłata: miesięczna wynosi 80 groszy z doręczeniem 1 złoty. kwartalna wynosi 2,40 zł. z doręczeniem 3,00 zł.
W wypadkach nieprzewidzianych, spowodowanych siłą wyższą, (przeszkód w zakładzie, złożenia pracy i t.p.) abonent nie ma prawa żądania niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia: za ogłoszenie od wiersza 1 mm. na str, 6-łam. 15 gr, na str. 3-łam. 50 gr, ogłoszenia drobne słowo 20 gr.
Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.
Telefon Nr. 59. Konto czekowe P.K.O. Nr. 145266.
Czcionkami drukarni B. Miłoszewskiego w Nowemmieście n. Drwęcą.

Rok II. | **Nowemiasto n. Drwęcą, sobota 23 marca 1935 r.** | **Nr. 36.**

Silny Rząd w demokratycznem Państwie.

Przegląd prac nad reformą ustroju.

Bezpośrednio niemal po akcie z 17 marca 1921 r., już po krótkim okresie doświadczeń, jasnem się stało dla naszych polityków i dla opinji oświeconego ogółu, że uchwalona świeżo konstytucja nie czyni zadość podstawowym potrzebom polskiej rzeczywistości i wymaga rychłej poprawy. Lecz świadomość istniejącego zła nie wyraziła się w epoce przedmajowej żadnym czynem konkretnym.

Wszechwładny sejm traktował podówczas zawsze zagadnienia ustrojowe tylko w sposób konjunkturalny, zgodnie z aktualnym interesem partyjnej rachuby. Prawica stwarzała w swych deklaracjach iunctim między reformą konstytucji a zmianą ordynacji wyborczej, licząc na to, że zmiana ta, przeprowadzona w myśl jej życzeń, zapewni jej większość w przyszłych ciałach parlamentarnych. Lewica deklamowała niejednokrotnie o wadach ustawy konstytucyjnej z 17 marca, lecz pragnęła również odwlec całe zagadnienie aż do momentu nowych, może szczęśliwszych dla niej wyborów.

Dopiero obóz pomajowy postawił zagadnienie reformy ustroju w sposób konkretny i w opinji publicznej i na terenie parlamentarnym, chociaż w sejmie lat 1928-1930 był w mniejszości, był okrążony przez zblokowaną antyrządową opozycję. Obóz pracy państwowej, podejmując inicjatywę ustrojowej przebudowy usiłował wcielić w czyn wskazanie Wielkiego Wychowawcy i Wodza Narodu, Marszałka Piłsudskiego, który od pierwszych dni Polski Odrodzonej w odpowiedniej organizacji państwa widział fundament jego skrzepnięcia i rozwoju.

Już w lipcu 1922 r. — w czasie przesilenia rządowego po dymisji gabinetu Ponikowskiego — Marszałek Piłsudski w szeregu przemówień i enuncjacyj wystąpił w sposób zdecydowany przeciwko supremacji parlamentu w życiu państwowem. „Panowie staliście się istotą dwoistą, rządem i źródłem praw. Dopóki ta dwoistość istnieje, nie wejdziemy w stan normalny“... Wystąpił przeciw panoszącym się równocześnie złym obyczajom parlamentarnym, które interpretowały konstytucję w kierunku zwężającym jeszcze bardziej uprawnienia Głowy Państwa i rządu, które np. z osławionego Konwentu Senjorów — nieprzewidzianego wogóle żadnym aktem prawnym — czyniło nadrzędne, jedyne niemal źródło wszelkiej władzy w Polsce.

W niewiele miesięcy później, w dniu 28 listopada 1922 r., Marszałek Piłsudski, otwierając pierwszy zwyczajny sejm Rzeczypospolitej, znów przypomniał posłom, że razem z nimi „pracować będą i inne jeszcze równorzędne organy państwowe“ i wzywał do lojalności wobec „ludzi, stronnictw i instytucyj państwowych“.

A później — aż po rok 1930 — w szeregu publikacyj, oświadczeń i wywiadów wciąż aktualizował zagadnienie ustrojowe, budził czujność narodu, był dzwonem bijącym na alarm wobec panoszącego się zła, był okrutnym biczem gniewu i wzgardliwego sarkazmu wobec wielmożów z ulicy Wiejskiej, co dla partyjnych i osobistych korzyści stracili z oczu do cna najwyższe wspólne nam wszystkim dobro — interes państwa, strącając je szaleńczo na dno rozprężenia i niesławy.

Wskazania nastrojowe Marszałka Piłsudskiego, ujęte najogólniej, sprowadzają sie do dwóch założeń: 1) Wyposażenie Głowy Państwa w artrybuty konieczne dla sprawowania najwyższego w Rzeczypospolitej urzędu i silny rząd — odpowiedzialny przed sejmem — jako organ władzy wykonawczej. 2) Demokratyczny ustrój państwa, zapewniający ogółowi obywateli współudział w pracy państwowej i kontrolę czynników wykonawczych. Marszałek Piłsudski, który powiedział o sobie, że jest „z przekonania jednym z najszczerszych demokratów kraju“, który dwukrotnie — w listopadzie 1918 r. i w maju 1926 r. — odrzucił dyktaturę, złożoną mu w ręce przez wypadki dziejowe, — Piłsudski w swych konstytucyjnych wskazaniach że nie szuka tak popularnych dziś, uproszczonych metod rządzenia, zaostrzegając dla społeczeństwa prawo aprobaty i kontroli.

Obóz pomajowy wcielał w życie te wskazania. Już w drugim sejmie zwyczajnym klub BBWR zgłasza do laski marszałkowskiej projekt ustawy, zmieniającej konstytucję z r. 1921 i powoduje uchwałę Sejmu z 22 stycznia 1929, stwierdzającą potrzebę przystąpienia do rewizji zasad naszego ustroju. Sejm ten miał zagwarantowane konstytucyjne specjalne uprawnienia dla znowelizowania ustawy konstytucyjnej. Cechowała go jednak tak wielka rozbieżność w poglądach na istotę zagadnienia i tak wielkie rozbicie na frakcje, że inicjatywa klubu BBWR utonęła w gadulstwie i celowym sabotażu opozycji. Orędzie Prezydenta Rzeczypospolitej, rozwiązujące ten sejm przed upływem kadencji. wskazywało na zagadnienie naprawy ustroju jako na główną przyczynę powstania i najważniejszy cel pracy obecnego sejmu.

Dokonał tej pracy obóz Marszałka Piłsudskiego. Od marca 1931 r., kiedy to klub BBWR znów wystąpił z inicjatywą ustawodawczą, poprzez rozległe prace komisyjne, poparte znaną ankietą konstytucyjną i współudział wybitnych rzeczoznawców, poprzez uchwałę sejmu z 26 stycznia 1934 r. i poprzez korektury, wprowadzone do projektu przez senat i przyjęte już przez sejmową komisję — nowa konstytucja niewstrzymanie zbliża się ku momentowi, w którym stanie się prawem i fundamentem wewnętrznego ładu i mocarstwowego rozwoju Rzeczypospolitej.

Niemcy przekreśliły Traktat Wersalski.

Ogłoszona przez Rząd Rzeszy Niemieckiej ustawa, wprowadzająca powszechną i obowiązkową służbę wojskową w Niemczech stanowiła olbrzymią niespodziankę polityczną.

Sama ustawa jest krótka i ujęta została w 3 paragrafy. Paragraf pierwszy mówi o wprowadzeniu powszechnej obowiązkowej służby wojskowej, drugi określa stan liczebny wojska, ustalając go na 12 korpusów, składających się z 36 dywizyj i wreszcie trzeci — poleca ministrowi spraw wojskowych wydanie odpowiednich rozporządzeń.

Odczytana przez Ministra Propagandy Rzeszy p. Goebelsa, na specjalnie zwołanej konferencji prasowej deklaracja, zawiera w sobie umotywowanie wystąpienia Niemiec z Ligi Narodów oraz tłumaczy i usprawiedliwia ostatnie posunięcia polityczne rządu niemieckiego.

Na specjalną uwagę zasługują ustęp deklaracji, w których Rząd Rzeszy oświadcza, że uczynił wszystko, co było w jego mocy i co mogło służyć sprawie pokoju i że dla tych właśnie celów proponował i zawierał pakty o nieagresji. Również wprowadzenie obowiązku powszechnej służby wojskowej, zdaniem Rządu Rzeszy, służyć ma sprawie pokoju, gdyż Niemcy dążą nietylko do utrzymania niepodległości ale i do tego, ażeby Rzesza Niemiecka w polityce międzynarodowej traktowana była jako współgwarantka powszechnego pokoju. Wreszcie w deklaracji tej Rząd Rzeszy Niemieckiej ponownie przed narodem niemieckim oraz całym światem składa zapewnienie, że zdecydowany jest nigdy nie wychodzić poza granice obrony honoru niemieckiego i wolności Rzeszy i że nie bedzie dążył do utworzenia z niemieckiego narodowego dozbrojenia narzędzia wojennego ataku, lecz wyłącznie narzędzie obrony.

Prasa zagraniczna poświęca wiele uwagi sprawie wprowadzenia w Niemczech obowiązku powszechnej służby wojskowej. Część prasy wręcz twierdzi, że przez ustawę tę Niemcy przekreśliły Traktat Wersalski.

Hitler dąży do odbudowania potęgi militarnej Rzeszy Niemieckiej. „Rzesza niemiecka pod wodzą Hitlera jest wielkim sfinksem politycznym i że najbardziej nawet wytrawny dyplomata nie jest w stanie określić dróg i kierunków, w jakich życie tego sfinksa politycznego potoczyć się może“.

„Wyścig zbrojeń“, jaki obserwujemy od pewnego czasu u wszystkich państw, a do którego obecnie przyłączyły się oficjalnie Niemcy, wymaga od Rządu polskiego i od całego naszego społeczeństwa największej uwagi i czujności.

Nie należy zbytnio wierzyć traktatom. Wszak tyle, tyle razy już traktaty pisane, okazywały się tylko „świstkiem papieru“. Dlatego też Polska liczyć musi przedewszystkiem na własną siłę, gdyż tylko własna, realna siła wojskowa, siła narodu jest gwarantem naszej niepodległości i całości naszych granic.

Balon „Legjonowo“ wylądował pod Lublinem.

Z Warszawy donosi (PAT): Balon „Legjonowo“, który wystartował w dniu 19 o godz. 13.15 z placu Józefa Piłsudskiego z załogą mjr. inż. Mazurkiem i Inż. Stóżko wylądował w tym samym dniu o godz. 17.10 w poblizu majątku Garków koło Lublina.

Po starcie balon szybował przy słonecznej i ciepłej pogodzie w kierunku północno-wschodnim i po osiągnięciu stopniowo wysokości 19000 mtr. utrzymał się natym poziomnie prawie podczas całego swego lotu.

Przed lądowaniem wskutek spadku temperatury, prądy pionowe naniosły silną mgłę, zasłaniając całkowicie pilotom pole widzenia.

Wskutek zimna balon począł szybko opadać i mimo wyrzucenia całego balastu, był zmuszony do lądowania na zagajniku.

Nowe zajście na pograniczu włosko-abisyńskiem

PARYŻ. Według doniesień z Rzymu, w Somali włoskiem, w pobliżu granicy abisyńskiej doszło do nowego incydentu. Uzbrojone bandy których przynależności jeszcze nie stwierdzono uprowadziły 100 koni i zbiegły do Abisynji. Oddział żołnierzy włoskich, który brał udział w pościgu zatrzymał się na granicy, chcąc uniknąć nowych zajść. Poselstwo włoskie w Addis Abeba otrzymało polecenie złożenia protestu.

Zmiany wśród duchowieństwa pomorskiego.

Ks biskup chełmiński dr. Okoniewski mianował proboszczem tytularnym ks. kur. Fr. Drzymalskiego w Rytlu; administratorami: ks. wik. L. Dzienisza w Brodnicy, ks. wik. B. Knittera w Grabowie Starem, ks. wik. Br. Koziorzemskiego z Golubia w Czarnymlesie; wikarjuszami: ks. wik. R. Makowskiego z Unisława w Jeżewie, ks. kap. A. Muzalewskiego z Jabłonowa w Bierzgowie, ks. wik. Fr. Romanowskiego z Pieniążkowa w Unisławiu, ks. wik. Fr. Rucińskiego z Czarnegolasu w Golubiu, ks. wik. Fr. Szybowskiego z Jeżewa w Pieniążkowie.

Masowe aresztowania i zsyłka na Sybir w Sowietach.

MOSKWA. W ostatnich dniach aresztowano w Leningradzie i deportowano do wschodnich okręgu Związku Sowieckiego 1074 obywateli za naruszenie przepisów o miejscu zamieszkania i ustawy o systemie paszportowym. Deportowani są to b. arystokraci, wyżsi funkcjonarjusze carscy, wielcy kapitaliści, b. wielcy właściciele ziemscy, żandarmi i policjanci.

Niektórzy z pośród deportowanych odpowiadali przed sądem za działalność przeciw państwu sowieckiemu, a na rzecz państw obcych.

Pomorze zadeklarowało prawie 130 tysięcy zł.

na zakup hydroplanu im. Marszałka Piłsudskiego.

Jak wiadomo, Federacja P. Z. O. O. województwa pomorskiego rzuciła myśl, aby celem uczczenie dnia imienin Marszałka Piłsudskiego społeczeństwo pomorskie ufundowało hydroplan im. Marszałka Piłsudskiego.

Inicjatywę Federacji społeczeństwo Pomomorza podchwyciło z entuzjazmem. Dowodem tego jest fakt, że na terenie całego województwa zadeklarowano na hydroplan 91.919,55 zł. Wszystkie powiaty i miasta zastrzegły sobie zgłoszenie w terminie późniejszym dalszych deklaracyj. Prsekroczenie więc kwoty 100.000 zł należy uważać za pewne.

Poszczególne powiaty zadeklarowały następujące kwoty: Brodnica 3.000 zł, Chełmno 6.500 zł, Chojnice 9.376 zł, Grudziądz-powiat 250 zł, Grudziądz-miasto 1.100 zł, Kartuzy 3.600 zł, Kościerzyna 2.500 zł, Lubawa 2 800 zł, Sępolno 2.000 zł, Starogard 5.801,26 zł, Swiecie 7.646,90 zł, Tuchola 4.627,74 zł, Tczew 13.405,15 zł, Gdynia 2.318,50 zł, Toruń-powiat 10.300 zł, Toruń-miasto 11.593 zł, Działdowo 1.937 zł, — razem 91.919.55.

Na pierwsze miejsce wysunął się bezapelacyjnie powiat trzewski, deklarując 13.409 zł. 15 gr. Za nim idzie miasto Toruń z kwotą 11.598 zł. i powiat toruński z sumą 10.300 zł.

Pracownicy kolejowi dyrekcji toruńskiej chcąc ufundować od siebie drugi hydroplan, składali deklarację osobno. Do wczorajszego dnia zadeklarowali oni już 37.000 zł. Ogólnie więc społeczeństwo pomorskie zgłosiło już gotowość wpłacenia 128.920 zł. na hydroplam im. Marszałka Piłsudskiego.

Niemcy odrzuciły protesty Francji i Włoch.

BERLIN, 21. 3. Ambasador francuski Francois Poncet przybył we czwartek przed południem do niemieckiego ministra spraw zagranicznych Neuratha i wręczył mu notę, zawierającą protest przeciw ustawie niemieckiej z 16 b. m. o wprowadzeniu obowiązkowej służbie wojskowej.

Minister Neurath odebrał notę i zaznaczył ambasadorowi, że uzasadnienie protestu rządu francuskiego nie uwzględnia faktycznego położenia i musi być ze strony niemieckiej odrzucone.

BERLIN, 21. 3. Ambasador włoski w Berlinie, Cerruti odwiedził we czwartek w południe ministra Rzeszy v. Neuratha, któremu wręczył notę rządu włoskiego, wyrażającą protest przeciw jednostronnemu naruszeniu traktatu wersalskiego, przez ogłoszenie ustawy z dnia 16 marca 1935 r. o odbudowie niemieckiej siły zbrojnej.

Po zapoznaniu się z treścią noty, minister Rzeszy zwrócił abasadorowi uwagę, że Niemcy muszą oddalić uzasadnienie kroku włoskiego, bowiem traktat wersalski złamany został przez inne państwa, które nie dotrzymały przyrzeczeń rozbrojenia.

Ambasador Raczyński u m. Edena.

LONDYN, 20. 3. Ambasador Raczyński odwiedził dziś popołudniu min. Edena i odbył z nim dłuższą rozmowę, która miała na celu ustalenie szczegołów wizyty min. Edena w Warszawie. Marszruta przedstawiciela rządu brytyjskiego pozostaje bez zmian.

Min. Eden przybędzie do Warszawy w poniedziałek 1 kwietnia i pozostanie w stolicy Polski dwa dni.

Czy Niemcy dążą do zbrojnego zajęcia Kłajpedy?

KOWNO. Korespondent „Lavoro Fascista" donosi z Kowna: Dowiadujemy się z miarodajnego źródła, że Niemcy postanowili zająć okręg kłajpedzki po zakończeniu procesu narodowych socjalistów w Kłajpedzie.

Reichswehra w charkterze oddziałów szturmowych zajmie terytorjum.

W niemieckich kołach sądzą, że nie napotka to poważniejszego oporu w Europie i że awantura ta będzie miała charakter lokalny.

W Prusach Wschodnich skoncentrowano 40 bataljonów piechoty, 14 bateryj artylerji polowej i 9 bateryj artylerji ciężkiej, 12 szwadronów kawalerji, dwie eskadry samolotów bombowych, jedną eskadrę samolotów wywiadowczych jedną eskadrę niszczycielską i 2 pułki tanków.

Rząd niemiecki odmówił prawa publiczności jedynej polskiej szkole średniej w Niemczech.

Niemieckie ministerstwo oświaty odmówiło prawa publiczności polskiemu gimnazjum prywatnemu w Bytomiu, jedynej w Niemczech polskiej szkoły średniej.

Decyzja ta tembardziej zaskoczyła polskie społeczeństwo, że zapadła w przeddzień matury i to mimo kilkakrotnych zapewnień ze strony rządowych czynników niemieckich, że prawo to będzie zatrzymane. Wszystkie wizytacje wypadły zadowalająco.

Związek polskich towarzystw w Niemczech skierował protest w tej sprawie do ministerstwa oświaty w Berlinie, a zarząd Dziennikarzy Związku Polskiego z powołaniem się na umowę genewską wystosował skargę do komisji mieszanej w Katowicach.

Wydalanie górników polskich z Francji nie ustaje.

LILLE, 19. 3. Mimo dalekiego jeszcze ostatecznego terminu dla zmiany kart tożsamości upływającego 15 maja w wielkich ośrodkach przemysłowych, jak Lille i Velenciennes zanotowano w ostatnich dniach około 50 wypadków odmówienia pozwoleń na pracę we Francji Polakom, co pociągnie za sobą automatyczne wydalenie.

Wielkie kopalnie węgla, jak n. p. w Courrieres wywiesiły ogłoszenia, wzywając polskich górników do zgłaszania się na ochotnika na wyjazd do Polski na koszt kopalni, przyczem wywiera się oficjalnie nacisk na górników, chcąc zmusić ich do powzięcia decyzji.

W kopalniach Marles i Bruay, gdzie prawie 4/5 górników stanowią Polacy ogłoszono, że dyrekcje tych przedsiebiorstw mogą gwarantować zatrudnienie tylko do końca marca b. r. Zapowiedź ta wywołała zrozumiały popłoch wśród polskich górników.

Pokazy wirowca i skoków ze spadochronami podczas Targów Poznańskich.

W czasie „Tygodnia Poznania", który odbędzie się z okazji Targów Poznańskich, szereg imprez uprzyjemni zwiedzającym Targi pobyt w Poznaniu. M. in. Aeroklub, Automobilklub i Touring Klub R. P. urządzają wspólnie niesłychanie interesującą imprezę samochodowo-lotniczą. W części lotniczej imprezy będą pokazy wirowca, wyścigi samolotowe, akrobacja krajowych i zapewne zagranicznych akrobatów powietrznych, skoki ze spadochronem oraz akrobacje szybowców, wreszcie tanie przejażdżki samolotowe dla publiczności. Wszystko to po przystępnych cenach i przy ulgowym przejeździe, przyczem ulga kolejowa jest taka sama jak dla urzędników państwowych.

Wymowny dar.

LWÓW. W dniu 19 marca przyniesiono do mieszkania prezydenta miasta Drojanowskiego list, zawierający 2.000 zł. gotówką oraz prośbę, aby prezydent miasta urządził konkurs na marsz, któryby gloryfikował czyny bojowe Marszałka Piłsudskiego. Autor listu, który nazwiska swojego nie ujawnił, pozostawił prezydentowi wolną rękę co do sposobu, w jaki konkurs ten ma być urządzony.

Osobliwe odkrycie skarbu w starej wierzbie.

KARTUZY. Niezwykłą sensację w całej okolicy Konarzyn na Kaszubach wywołało odkrycie w osobliwych warunkach skarbu.

W tych dniach została z polecenia gminy ścięta bardzo stara wierzba rosnąca nad stawem Drzewo złożone zostało na podwórzu sołtysa i porąbane. Podczas odgarniania wiór, w rozszczepionem kawałku wierzby znaleziono 20 starych niemieckich monet z wizerunkiem cesarza Wilhelma I. W piecu zaś do którego wrzucono część drzewa znaleziono około 4 kilogramy stopionego z sobą srebra i złota.

Wiadomość o odkryciu skarbu zalektryzowała wszystkich, a na miejscu ścięcia wierzby gromadzi się ludność i czyni poszukiwania za dalszemi skarbami.

Olbrzymie ćwiczenia lotnicze w Berlinie.

Stolica Niemiec w ciemnościach nocy.

BERLIN 19. 3. Po raz pierwszy od czasu istnieuia cywilnej ochrony lotniczej przeprowadzono we wtorek wieczór w Berlinie, na polecenie ministra lotnictwa Rzeszy, w ramach narodowej obrony kraju ćwiczenia lotnicze polegające na zaciemnieniu świateł. Cwiczenia w tak wielkich rozmiarach, jak urządzone we wtorek, przeprowadzono w Niemczech wogóle po raz pierwszy.

Akcja, mająca na celu zabezpienie 4-o miljonowego miasta przed nieprzyjacielskim atakiem lotniczym, rozpoczęła się punktualnie o godzinie 22. Zwykle o tej porze tonąca w powodzi świateł stolica pogrążyła się nagle w ciemnościach. Tramwaje, autobusy i samochody przyćmiły swoje światła. Mieszkańcy domów szczelnie zasłonili okna.

Patrole policyjne, wzmocnione oddziałami policji pomocniczej, z białemi opaskami na rękach, przeprowadzały surową kontrolę. Na ulicach płonęło jeszcze tylko 4500 lamp. O godzinie 23 pogaszono wszystkie światła.

Chłopiec spowodował groźne rozruchy murzyńskie.

NOWY JORK. W nowojorskiej dzielnicy murzyńskiej Haarlem przyszło we wtorek z błahego powodu do niebezpiecznych zaburzeń, w których wzięły udział tysiące murzynów.

W sklepie, którego klientelę stanowili przeważnie murzyni, przychwycono pewnego chłopca na kradzieży ciastek. Kiedy go przesłuchiwano na miejscu, przenoszono koło sklepu trumnę. W tej chwili poczęło kilka murzynek krzyczeć, że złapanego murzynka zabito i że ta trumna jest przeznaczona dla niego.

Krzyk ten był hasłem do nieopisanych scen. Coraz bardziej rosnące tłumy murzynów wdarły się do sklepu, rzuciły się na sprzedawców, z których kilku pokąsano i zdemolowały urządzenie i towary. Wykroczenia przeniosły się potem na sąsiednie ulice i wkrótce tysiące murzynów zapełniło całą dzielnicę, rozbijając okna sklepowe i rzucając kamieniami na policjantów, których skoncentrowano kilka tysięcy.

Mały sprawca rozruchów wyrwał się zaraz po wybuchu rozruchów i uszedł niezatrzymany.

Dziesiąty Marzec.

41 POWIEŚĆ.
(Ciąg dalszy).

Wszakże jesteś jedynym moim przyjacielem.

— Zapominasz o mnie, — szepnęła Baby.

— Poszedłem za twoją radą, — mówił Roger dalej, i nie myślę już tyle o przyszłości, mianowicie od chwili, w której Gladys przyrzekła, że zostanie moją żoną.

— Tak, Roger chce się koniecznie żenić ze mną!

— Ale chwilowo nikt o tem nie wie, — dodał Roger.

— Aż do kiedy?

— Aż do 10-go marca! Tak być musi! Właściwie chciałem po tym dniu dopiero wyznać Gladys moją miłość, ale......

— Ale mężczyźni nie umieją panować nad sobą, dokończyła Baby.

— Ulegając chwilowemu kaprysowi, przyprowadziłem Gladys tutaj, — rzekł znowu Roger. — Miejsce to jest miejscem nieszczęścia dla naszej rodziny, jest cieniem naszym, przed którym ujść nie możemy. Dlatego przyprowadziłem tu mój promyk słońca!

I uniesiony miłością, ucałował gorąco białe rączki narzeczonej.

— Bądź spokojny Rogerze, — zapewniała Baby uroczyście, — ja odpędzę wszelkie chmury i cienie z twego domu.

— Kaplica ta, okropne na mnie wywiera wrażenie, — dodał jeszcze Roger, — lecz będę usiłował panować nad sobą, będę walczył mężnie z przeznaczeniem, pomimo, że nie wiem, co mnie czeka. Gdy się po raz pierwszy dowiedziałem, że przekleństwo ciąży na mnie, jako na najbliższym spadkobiercy majątku Fultonów, to skamieniałem formalnie z przerażenia. I poddałem się losowi. Ale teraz odzyskałem dawną energję i będę walczył. Jeżeli wrogiem moim jest siła nadprzyrodzona, to walka moja jest daremna, ale może masz szłuszność, Alfredzie, może rozwiązanie zagadki jest naturalnem. Raz już wspominałeś o tem.

— Pan Erndale ma słuszność! — zawołała Baby.

— Musi być jakieś wyjaśnienie tej tajemnicy i my musimy je znaleźć i znajdziemy je!

— Przyprowadziłem Gladys do tej kaplicy, — odezwał się znów Roger, — aby obchodzić z nią tu nasze zaręczyny. Cieszę się, że jesteś tu także, Alfredzie. Chcesz walczyć zemną? Chcesz mi dopomódz do zdobycia wymarzonego szczęścia?

— Nam dopomódz, — poprawiła Baby i z słodkim uśmiechem podała mi rękę, Przyrzekłem naturalnie, że uczynię wszystko co mogę i powiedziałem sobie w duszy, że słowa mego dotrzymam.

— Co do mnie, — rzekła Baby rezolutnie, — to nie wierzę ani słowa w to podanie familijne. Poprzednicy twoi, Rogerze, myśleli za wiele o niem. Tobie nie będzie wolno myśleć ciągle o starym przeorze, ty musisz myśleć o mnie! Ale teraz bawiliśmy dosyć już długo w tej ponurej kaplicy, w parku o wiele jest ładniej i jaśniej.

Po tych słowach wyszli oboje, ja zaś zostałem sam z mojemi myślami. Nie były one wesołe. Przyrzekłem Rogerowi, że będę mu w wszystkiem pomagał i teraz dopiero przyszło mi na myśl, jak trudno mogę tem zaszkodzić Mary.

Wbrew przekonaniu Partena nie mogłem pojąć, aby życiu Rogerowi miało grozić niebezpieczeństwo dla tych samych powodów, dla jakich zamordowano lorda Stanleja. Bo jeżeli lord Stanlej padł ofiarą zbrodni, to stało się to jedynie w celu ograbienia go. Wszakże miał przy sobie znaczną sumę pieniędzy! Roger zaś nie miał gotówki. A jednak był Parten przekonany, że 10-go marca będzie zamach na życie Rogera!

Smutny i przygnębiony przechadzałem się po kaplicy. (C. d. n.)

Kronika.

Nowemiasto, dnia 22. marca 1935 r.

Piątek Katarzyny W.
Sobota Katarzyny Kr. Szwed.
Niedziela Gabrjela A.
Słońca: wschód o godz. 5.36 zachód o godz. 17.50

Z miasta i powiatu.

Odbiór bekonów

Nowemiasto. Spęd bekonów w Nowemmieście odbędzie się 26 marca 1935 o godz. 5.30 rano w następującej kolejności kół i majątków: 1.) Zajączkowo i maj. Jakóbkowo. 2. Tylice i maj. Tylice. 3. Mroczno i maj. Kaczebagno. 4. Kurzętnik i maj. Krzemieniewo. 5. Małe Bałówki. 6. W. Bałówki. 7. Niem. Brzozie. 8. Mikołajki. 9. Marzęcice. 10. Nowydwór. 11. Lekarty. 12. Nowemiasto. 13. Kamionka i maj. Bagno. 14. maj. Rakowice.

Podkreślam, że odbiór rozpocznie się już o godz. 5.30 rano i będzie trwał do godz. 10-tej, należy więc przybyć wcześniej.

R, Furmańczyk, Instr. Hod. P. I. R.

Wybory wójtów, podwójcich i ławników w gminach zbiorowych: Mroczno i Grodziczno.

Dnia 20 marca odbyły się wybory do zarządów gminnych w dwóch gminach zbiorowych: Mroczno i Grodziczno.

Wybory przyniosły dalszy sukces obozowi prorządowemu, gdyż na ogólną ilość 8 wybranych członków zarządu gminnego, B.B.W.R. uzyskał 6 mandatów, Str. Nar. 1 mandat, 1 członek bezpart.

W gminie Mroczno

Wójt: Hipolit Przeczewski z Mroczna; Podwójci: Franc. Bukowski z Mroczna; ławnicy: Józef Zaleski z Boleszyna i Franc. Pączkowski z Mroczna.

W gminie Grodziczno

Wójt: Bernard Karpiński z Kulig; Podwójci: Leon Karczewski z Linowca; ławnicy: Miecz. Zieliński z Katlewa i Bronisław Rutecki z Linowca.

Z życia B. B. W. R. w powiecie.

Nowemiasto. Dnia 17 marca b. r. w sali Wydziału Powiatowego odbył się jednodniowy kurs dla Prezydjum Kumitetów Gminnych, zorganizowany przez Pow. Sekretarjat B. B. W. R. W kursie wzięło udział 36 uczestników, ze wszystkich gmin i gromad w powiecie. Otwarcia kursu dokonał Prezes p. poseł Serożyński, poczem w dłuższem przemówieniu p. Starosta Dr. Tomczyński podkreślił doniosłość idei Bloku opartą o współpracę z Rządem, wyrażając nadzieję, że kurs ten umożliwi działaczom dalszą pozytywną pracę.

Następnie wygłoszono referaty z dziedziny ideologji BBWR. pracy społecznej, gospodarczej, propagandy, oraz organizacyjnej. Po pracy pisemnej na tematy w referatach poruszone, odbyła się dyskusja. Po dyskusji Prezez dokonał zamknięcia kursu, życząc owocnej p r a c y w terenie.

W tymże samym dniu od godz. 14-tej do 19-tej odbyło się zebranie Rady Powiatowej B. B. W. R. na którem poruszano sprawy z życia społecznego, gospodarczego i politycznego aktualnych na terenie tut. powiatu. Obrady jak i dyskuja stała na wysokim poziomie, wykazując głębokie ujęcie poruszanych zagadnień. Po wysłaniu depesz hołdowniczych p. Poseł Serożyński zamknął zebranie.

Zjazd Tow. Rolniczych pow. lubawskiego

NOWEMIASTO. W dniu wczorajszym dnia 21 marca odbył się na sali Hotelu Centralnego zjazd Towarzystw Rolniczych Powiatowych przy udziale 250 osób. Wyczerpujące sprawozdanie z obrad tego zjazdu podamy w następnym numerze.

Z sali sądowej.

Nowemiasto. W ubiegłą środę odbyły się w tut. Sądzie Grodzkim rozprawy karne, na których zasądzeni zostali: Napierska Marjanna z Łąkorza za znieważenie nauczyciela — 2 tygodnie aresztu z zawieszen. na 2 lata. Dreszler Jan z Nowegomiasta za kradzież drzewa — 14 dni aresztu z zawiesz. na 2 lata Jagucki Bronisław z Jelenia pow. Działdowskiego za kradzież portmonetki z zawart. gotówki - 6 miesięce więzienia z zawiesz. na 3 lata. Dominiak Jan z Gniezna za zdefraudowanie zainkasowanych kwot na szkodę mistrza komin. Zielińskiego z Nowegomiasta — 4 miesiące aresztu z zawiesz. na 2 lata.

Obchody Imienin Narszałka Józefa Piłsudskiego w powiecie.

Dzień Imienin Pierwszego Marszałka Polski obchodzono we wszystkich wioskach naszego powiatu bardzo uroczyście. Poniżej podajemy krótkie sprawozdania z poszczególnych obchodów:

Uroczystość Imieninowa w Państw. Gimnazjum w Nowemmieście.

Jak całe miasto, tak też i młodzież Gimnazjum obchodziła uroczyście dzień Imienin Wodza Narodu. Byliśmy świadkami miłej uroczystystości urządzonej przez młodzież w auli gimnazjalnej. Na wstępie Dyrektor Zakładu, p. prof. Dr. Komassa powitał zebranych z p. Starostą na czele, wyjaśniając, że młodzież również pragnie dać wyraz swoim uczuciom i przyczynić się do uświetnienia uroczystości w miarę swoich skromnych sił, z czego sobie sama zdaje sprawę i w jej imieniu prosił o wyrozumiałość.

Potem nastąpiła I. część programu, na który złożyły się deklamacje ucznia i uczennicy kl, II. wygłoszenie rozkazu Marszałka z roku 1926 do armji, oraz produkcje muzyczne. Ogólnie podobał się występ chóru mieszanego, który odśpiewał „Polonez towarzyski". Po krótkiej przerwie nastąpiła druga część programu, w której uczennice i uczniowie odegrali sztuczkę Orwicza p.t. „Zyj Polsko". Był to najudatniejszy punkt programu. Młodzież odegrała ją z tak naturalnem przejęciem się i swobodą, że nawet wśród starszych widzów niejeden zahartowany w życiu, a nawet ogniem ostatniej wojny, skrycie, jakby wstydząc się swej słabości, ocierał cisnącą się do oczu łzę wzruszenia. Widocznie i słuchacze i grający zrozumieli się wzajemnie — więc cel został osiągnięty. Słuchacze w miłym nastroju opuszczali mury Zakładu. Uczestnik.

Uroczystość Imieninowa w Gimnazjum w Lubawie.

Młodzież miejscowego Gimnazjum uczciła uroczyście doroczne święto Imienin Wodza Narodu. Po wspólnem nabożeństwie w kościele farnym zgromadzili się uczniowie i uczenice z gronem profesorskiem i zaproszonemi rodzicami w obszernej auli zakładu na uroczysty poranek szkolny, który i tym razem różnił się pod względem programowym obchodów zwykle urządzanych. Całość wyreżyzerował p. prof. Pądziński, który również wygłosił uroczyste przemówienie na temat: „Rola Sybiru w życiu Polaków". Następnie jeden z uczniów przedstawił w cyfrach polską siłę zbrojną, zaliczaną dzisiaj do pierwszych potęg w Europie. Drugą część programu stanowiło zwiedzanie wystawy obrazów historycznych, zorganizowanej w świetlicy gimnazjalnej. Trzecia i ostatnia część programu odbyła się w pracowni fizycznej, gdzie zapomocą aparatu projekcyjnego przedstawiono na ekranie liczne epizody z życia Józefa Piłsudskiego oraz walk legjonowych o niepodległość. Całość poranku zrobiła głębokie wrażenie na słuchaczach. Wieczorem młodzież gimnazjalna brała czynny udział w obchodzie obywatelskim.

Pacółtowo.

Uroczysta akademja odbyła się w Szkole Powszechnej. Obszerny i urozmaicony program wykonała dziatwa szkolna pod kierownictwem kierownika p. Wesołowskiego. Na program złożyły się deklamacje, dialogi przeplatane śpiewem, krótkie przedstawienie, oraz obszerny i treściwy referat p. Kierownika.

Należy nadmienić, że tut. szkoła wykazuje dużą ruchliwość w pracy społecznej, przygotowując na każdą uroczystość własny urozmaicony program.

Czysty zysk uzyskany z akademji w sumie 7.80 zł., przeznacza się na książki i przybory szkolne dla dzieci bezrobotnych rodziców.

Chrośle.

Ludność tutejsza uczciła dzień Imienin akademją, która odbyła się na sali p. Bartkowskiego. Na program złożyły się odczyty, ilustrujące życie i prace Józefa Piłsudskiego, deklamacje i śpiewy, oraz obrazek sceniczny p. t. „Nasz Komendant" w wykonaniu dziatwy szkolnej. W uroczystości wzięły udział organizacje społeczne z Chrośla i Nowegodworu, oraz szerszy ogół społoczeństwa, tak że sala wypełniona była po brzegi.

Szczepankowo.

Tegoroczna akademja urządzona z okazji Imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego wypadła bardzo uroczyście. Oprócz szkoły powszechnej, wzięły w niej udział czynny miejscowe organizacje oraz społeczeństwo. Na program akademji złożyły się prócz przemówień deklamacje, recytacje zbiorowe. oraz inscenizacje ułożone z piosenek legjonowych, wykonane przez dziatwę szkolną.

Po skończonej uroczyztości urządzono zbiórkę wolnych datków na hydroplan. Przez czynny i liczny udział społeczeństwo zamanifestowało gorąco swe przywiązanie do Wodza Narodu.

Niem. Brzozie.

Jak w całej Polsce, tak i w naszej wiosce ludność obchodziła uroczyście dzień 19 marca. O godz. 8-mej rano ludność i młodzież pospieszyła na nabożeństwo, odprawione przez ks. prob. Zabrockiego. Po mszy św. udano się do szkoły, gdzie odbyła się akademja dla młodzieży, z udziałem starszych. Program akademji wykonany został w przeważnej części przez samą dziatwę. Odśpiewaniem hymnu państwowego zakończono piękną akademję.

Mroczno.

Dzień Imienin Wodza Narodu obchodziła nasza wioska bardzo uroczyście. W godzinach porannych pospieszyli wszyscy mieszkańcy wraz z dziatwą szkolną na uroczyste nabożeństwo, po wysłuchaniu którego zgromadzono się w szkole, gdzie odbyła się urządzona przez dzieci szkolne akademja. Wieczorem odbyła się akademja dla społeczeństwa o bardzo urozmaiconym programie. Ogólne zainteresowanie wzbudził referat p. E. Masiakówny o życiu Józefa Piłsudskiego.

Nadmienić wypada, iż wszystkie miejsc. organizacje prorządowe podpisały deklaracje na hydroplan Ziemi Pomorskiej.

Sampława.

W pięknie ozdobionej salce parafjalnej odbyła się akademja na cześć Dostojnego Solenizanta. Licznie zebrana publiczność z Sampławy i okolicy zapełniła szczelnie salę. Bardzo udatnie wypadły występy chóru i deklamacje. Po treściwem i pięknem przemówieniu p. Duszyńskiego, zebrani samorzutnie urządzili składkę, ofarując ją na zakup hydroplanu Ziemi Pomorskiej. Zebrano kwotę 18,11 zł. Na zakończenie odegrano obrazek sceniczny p. t. „Pod Belwederem".

Zaznaczyć należy, że oprócz kwoty zebranej na akademji organizacje tutejsze zadeklarowały 20 zł na zakup hydroplanu, zamiast telegramu hołdowniczego.

Mortęgi.

Wieczorem w dniu Imienin Wodza Narodu odbyła się akademja, zorganizowana przez szkołę. Wzięli w niej udział mieszkańcy wsi w takiej liczbie że klasa okazała się za małą.

Uroczystość otworzył i powitał wszystkich p. kierownik szkoły, poczem nastąpiły produkcje dzieci. śpiewy, wiersze i obrazki sceniczne. Pod koniec wygłosił jeszcze przemówienie p. Nauczyciel. Uroczystość wywarła na słuchaczach miłe wrażenie.

Lubstynek.

Dzień Imienin Solenizanta obchodzono tu w myśl hasła-Czyn ku czci człowieka czynu". Zorganizowano uroczystą akademję. Obok deklamacyj i pieśni wykazały się dzieci szkolne pracą, a mianowicie wykonaniem siedmiu gniazd dla ptaków. Zespół teatralny miejscowego oddziału Zw. Strz. wykonał jednoaktówkę p. t. „Spaleńcy" Z inicjatywy komitetu organizacyjnego postanowiono z dniem 25 bm. rozpocząć prace przy drodze przed szkołą i krzyżem. Nie zapomniano też o zbiórce na hydroplan. Ziemi Pomorkiej. Okrzykiem na cześć Solenizanta i hymnem państwowym akademję zakończono.

Nowe Koła Zw. Rezerwistów.

SZCZEPANKOWO. W ubiegłą niedzielę dnia 17-go marca założone zostało Koło Rezerwistów. Zebranie organizacyjne zagaił sołtys p. Zomkowski, poczem odczytał Statut Związku p. Podralski. Do Koła zapisało się narazie 14 członków, z pośród których wybrano zarząd w następującym składzie: Prezes Zomkowski Franc., wiceprezes Kasprowicz Bronisław, sekretarz Podralski Konst., skarbnik Malinowski Maksym., komendant Tuszyński Jan.

Nowemu Kołu życzymy ze strony Redakcji pomyślnego rozwoju w pracy dla dobra państwa.

MIERZYN. Dnia 24 lutego 1935 odbyło się zebranie organizacyjne, celem założenia Koła Związku Rezerwistów w Mierzynie. Na zebranie przybyło około 20 rezerwistów i byłych wojskowych. Po przemówieniu p. Stanisława Lesińskiego i p. Przodownika policji Państwowej Pietrzaka, przystąpiono do wyboru zarządu. Prezes; St. Lesiński, wicepr. Br. Łukiewski, sekr. Feliks Byszewski, skarb. Aleksy Janowski, komendant Marcin Kobylski. Po końcowem przemówieniu p. St. Lesińskiego i hasłem „Honor i Ojczyzna" zakończono zebranie. Młodej placówce „Szczęść Boże" w pracy.

NIELBARK. Staraniem miejscowego nauczyciela i kilku obywateli naszej wioski zwołane zostało w dniu Imienin Marszałka zebranie organizacyjne celem powołania do życia koła Zw Rezerwistów. Jędrne i proste słowa mówcy o Wodzu Narodu trafiły do serc zebranych, to też prawie że jednomyślnie wyrazili chęć przystąpienia do „Związku", i kontynuowania pracy w myśl wskazań „Komendanta"

Nowe koło liczy narazie 50 członków.

Z życia sekcji Teatru Ludowego.

SZCZEPANKOWO. Tutejsza sekcja Teatru Ludowego zabrała się już do organizowania przedstawienia na dzień 3 maja. Dnia 19. bm. odbyło się pierwsze w tym celu zebranie, na którem podzielono rolę i omówiono ważniejsze kwestje dotyczące przedstawienia. Jako sztukę do grania wybrano „Racławickie Kosy".

Ochotnicza Straż Pożarna przyprowadza reorganizację.

SZCZEPANKOWO, Po zebraniu w Nowemmieście, w którem brali udział przedstawiciele poszczególnych oddziałów Ochotniczej Straży Pożarnej, o d d z i a ł tutejszy zwołał walne zebranie, na którem na poostawie otrzymanego statutu przeprowadził reorganizację. Oprócz tego postanowiono wszelkie wpływy ze składek, imprez i t. d. przekazywać na wspólną książeczkę oszczędnościową P. K. O., którą tutejszy oddział podjął specjalnie dla swojej organizacji.

Kradzież z włamaniem.

Borek. W nocy z 18 na 19. b. m. skradziono na szkodę rolnika Chmarzyńskiego Franciszka z Borku na wybudowaniu rower męski marki „Dyrkop", walizkę z z zawartością bielizny, różnych drobnych rzeczy, oraz 65 zł gotówki. Prócz tego skradziono pierzynę z białem powleczeniem, oraz dwie poduszki. Wartość skradzionych rzeczy wynosi 210 zł. Sprawcy weszli do mieszkania zapomocą przystawienia drabiny do niezamkniętego okna pokoju na strychu, skąd zrabowali mienie rolnika. Z pozostawionych śladów wynika, iż sprawcow było trzech. Policja wszczęła energiczne dochodzenia i jest już na tropie sprawców.

Łobuzerskie wybryki wyrostków.

Szwarcenowo, W naszej wiosce od dłuższego czasu można zaobserwować różne łobuzerskie wybryki jakich dopuszcza się kilku miejscowych wyrostków, i to nietylko we wiosce lecz również przez swoje zachowanie się na nabożeństwie obrażają uczucia religijne.

Dnia 17. 3. b. r. 4 takich łobuzów powracając ze zebrania po drodze śpiewali dość nioprzyzwoite śpiewki, następnie otwarli u pewnego obywatela bramę wypychając znajdującą się w podwórzu bryczkę na szosę; spłoszeni przy tej robocie zbiegli. Życzyćby należało aby miejscowe obywatelstwo a przedewszystkiem władze którego są członkami zwracali baczniejszą uwagę na zachowanie się niektórych członków. Gdyż paru takich wyrostków przynosi tylko ujmę dla całego towarzystwa. Obserwator.

Wykrycie sprawcy kradzieży dokonanej jeszcze w 1934 roku.

Ostaszewo. Z terenu stacji Kolejowej w Hartowcu skradziono na szkodę P. K. P. w porze zimowej 1933 r. dwie zasłony od płota śnieżnego. Mimo upływu dłuższego czasu policja z Dębienia zdołała obecnie wpaść na trop sprawcy tej kradzieży, którym okazał się robotnik Szmer Paweł z Ostaszewa. Na strychu domu mieszkaloego tegoż znaleziono kilkadziesiąt desek pochodzących z właśnie z płota, tworzącego zasłonę śnieżną wzdłuż toru kolejowego w okolicy stacji kolejowej w Hartowcu.

„Amator" rozbierania cudzych płotów odpowiadać będzie obecnie za swój czyn przed sądem,

Ofiara obowiązku.

NOWYŚWIAT. W dniu 19 bm. między godziną 11 a 12-tą leśniczy leśnictwa Beśnica p. Lipski Władysław lat 29 w czasie obchodu służbowego w oddziele 42 swego rewiru napotkał na 5-ciu kłusowników, których usiłował zatrzymać przy pomocy pracujących tam robotników. W czasie tego jeden z kłusowników oddał strzał z fuzji do leśniczego raniąc go w okolicę szyi i lewy bok, poczem kłusownicy zbiegli. Podejrzanym jest o ten czyn Nadolski z Płociczna pow. Rypin. Za wykryciem sprawców prowadzi policja energiczne dochodzenia.

Na miejsce wypadku wyjechały władze prokuratorskie i policyjne. Wypadek ten jest już drugim w ostatnim czasie. W pierwszym podpalono dom leśniczego w nocy.

Ruch Towarzystw.

Walne zebranie Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Nowemmieście

odbędzie się w niedziele dnia 7 kwietnia 1935 o godzinie 5-tej popoł. w lokalu Ochronki z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie, 2) Odczytanie protokołów, 3) Sprawozdanie Zarządu, 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, 5) Udzielenie Zarządowi pokwitowania, 6) Wybór uzupełniający Zarządu, 7) Uchwalenie budżetu na rok 1936/36, 8) Wolne wnioski, Zakończenie.

W razie nieprzybycia dostatecznej ilości członków, odbędzie się drugie Walne Zebranie tego samego dnia o godz. 5.15 z ważnością do uchwał. Zarząd.

Zebranie Właścicieli Nieruchomości.

NOWEMIASTO. Zebranie Właścicicieli Nieruchomości nie odbędzie się w sobotę lecz w niedzielę dnia 24. 3. 35 r. po Gorzkich Żalach o godz. 5 na sali Hotelu Centralnego w Nowemmieście z tym samym porządkiem obrad. Zarząd.

Zebrania Kółek Rolniczych na dzień 24 III 35.

Kółko Rolnicze **Zielkowo** o godz. **15-tej.**
K. R. **Zajączkowo** 30. III. o godz. 3-ej w szkole

Program Radjowy.

Warszawa — sobota 23. III.

6.30-8.00 Audycja poranna. 8.00 Audycja dla szkół 11.57 Sygnał czasu 12.00 Hejnał 12.03 Wiadom. meteorol. 12.05 Płyty 12,50 Chwilka dla kobiet 12.55 Dzienn. połud. 13 Koncert zesp. harmonistów 13.45 Nasz handel morski 13.50 Wiadom. o eksp. polskim 13.55 Przegl. giełd. 14.45 Orkiestra jazzowa, 15,30 Recytacja prozy. Książeczka z obrazkami dla grzecznych dzieci - wyk. ork. P. R. 16,30 Skrzynka techn. 16,45 Recital śpiewaczy 17.00 „Miasta i miasteczka" - pogadanka 17.10 Najnowsze nagrania na płytach 17.50 Pogadanka przyrodnicza 18.00 Teatr Wyobraźni ze Lwowa 18.30 Przegląd wydawnictw 18,40 Zycie kult. i artyst. stolicy 18.45 Same mazurki - Bukina 19,07 Program na dz. nast. 19.14 Przegl. wydawn. roln. 19,25 Wiadom. sport. lokalne 19.30 Wiadom. sport, ogólnopolskie 19.35 Mały koncert na cytrze 19.50 Feljeton aktualny. 20,00 Wieczór kameralny w muzyk. rodzinie. 20.45 Dziennik wieczor. 20.55 Jak pracuj. i żyj. w Polsce 21.00 Koncert ork. symfon. 22.00 Koncert reklam. 22.15 Szkic literacki. 22.30 Na wesołej lwowskiej fali. 23.00 Wiadom. meteor. 23.05—24.00 Muzyka lekka.

Warszawa — niedziela 24. III.

9.00—10.00 Audycja poranna 10.00 Nabożeństwo z Krakowa. Po nabożeństwie muzyka z płyt 11.57 Sygnał czasu. 12.00 Hejnał z Krakowa. 12.03 Wiadom meteorol, 12,05 Przegląd teatr. 12.15, 13.15 Poranek muzyczny. W przerwie około godz. 13.00 Tr. z Poznania 14.00 Muzyka salon. 15.00 „O żywych motorach" - wygł. Niewiadomski 15.15 Płyty 15.22 Przegl. rynków prod. roln. 15.35 Muzyka ludowa (płyty) 15.45 Gawęda wiosny 16.00 Koncert solistów 16.40 Recytacje prozy 17.00 Piosenki w wykon. chóru Dana 17.40 Opowiadanie dla dzieci 18.00 Zesp. S. Rachonia 18.45 Zycie młodzieży 19.00 Program na dz. nast. 19,08 Wiadom. sport. lokalne 19.15 Audycja młodzieży niem. 19.45 Odczyt z Katowic 20.00 Muzyka lekka 20.45 Dziennik wieczor. 20.55 Jak pracuj. i żyj. w Polsce 21.00 Loża Szyderców 21.30 Co czytać (Szkic literacki) 21.45 Wiadom. sport. ze wszystkich rozgłośni R. P. 22.00 Koncert reklam. 22.15 Koncert ork. symf. 23.00 Wiadom. meteor. 23.05—24.00 Muzyka salonowa.

Warszawa — poniedziałek 25. III.

6.45-8.00 Audycja poranna. 8.00 Audycja dla szkół. 11.57 Sygnał czasu 12.00 Hejnał z Krakowa 12.03 Wiad. meteor. 12.05 Płyty 12.45 Sublokatorzy - wygł. Findeisenówna 12.55 Dziennik połud. 13.00 Koncert z Krakowa 13.40 Muzyka z płyt 13.50 Wiadom. o eksp. polsk. 13.55 Przegląd giełd. 15.45 Koncert 16.30 Lekcja języka niem. ze Lwowa. 16,45 Takie sobie wsiowe piosneczki. 17.00 Aud. dla dzieci 17.15 Rezerwa ogólnopolska 18.00 Wędrówka mikrofonu po Polsce 18.25 Chwilka społe. 18.30 Skrżynka ogólna. 18.40 Zycie artyst. i kultur. stolicy. 18.45 Piosenki (płyty) 19.07 Program na dz. nast. 19.15 Skrzynka roln. 19.25 Wiadom. sportowe lokalne 19.30 Wiadom. sport. ogólnopolskie. 19.35 Koncert z Katowic. 19.50 Przegląd filmowy. 20.00 Audycja starych piosenek. 20.55 Dziennik wiecz. 20.55 Jak pracuj. i żyjemy w Polsce 21.00 Koncert z Lwowa 22.30 Koncert reklamowy 22.45, 23.05—23.30 Muzyka salon. 23.00 Wiadom. meteor.

Toruń — niedzielá 24. III.

9.20—945 Muzyka popularna (płyty) 9.55-10 Odczytanie programu na dz. bież. 12.05-12.15 Przegl. teatralny 14.00-15.00 Koncert życzeń - Radjosłuchacz ma głos 15.00-15.15 „Ulgi dla rolników z mocy samego prawa" (pogad. rolnicza 15.15-15.34 Muzyka (płyty) 19.00-19.08 Zapowiedź programu na dzień nast. 19.08-19.15 Arja z op. „Tosca" (płyty) 19.15-19.45 Recital forpianowy 22.00-22.05 Wiad. sportowe z Pomorza 22.05-22.15 Koncert reklamowy. Pozostałą część programu wypełnia transmisje z Warszawy.

Toruń — poniedziałek 25. III.

7.45-50 Odczytanie programu na dz. bież. 7.50-8.00 Wskazówki praktyczne 13.55-14.00 Przegl. giełd. 14.00-14.20 Muzyka popularna - płyty 14.20-14.45 Muzyka lekka i taneczna - płyty 18.00-18-25 Wędrówka mikrofonu 18.25-18.30 Chwilka społeczna 18.30-18.40 Skrzynka ogólna - omówi kierownik rozgłośni St. Nowakowski 18.40-18.45 Zycie kultur., artyst. i naukowe na Pomorzu 18.45-19.07 Muzyka polska - płyty 19.07-19,15 Zapowiedź programu na dz. nast. 19.15-19.25 Wiadomości gospodarcze. 19.25-19.30 Wiadomości sportowe z Pomorza. Pozostałą część programu wypełnią transmisje z Warszawy,

---

Po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św. zmarł dnia 21 marca 1935 roku

ś. p.

Franciszek Rogowski

długoletni rządca Majątku Katlewo.

O stracie człowieka o niespożytej energji, który od zarania młodości do chwili ostatniej owocnie i gorliwie pracował na tutejszym majątku, z wielkim żalem i smutkiem powiadamia

Antonina Krzysiakowa, Katlewo.

---

†

Dnia 21 marca 1935 r. o godz. 6 wiecz. zasnął w Bogu w 78 roku życia po ciężkich cierpieniach, zaopatrzony kilkakrotnie Sakramentami św.

ś. p.

Franciszek Rogowski

długoletni rządca na Majątku Katlewo

nasz najukochańszy troskliwy i dobry ojciec, teść, dziadek, szwagier i wujek

o czem zawiadamia w smutku pogrążona

Rodzina.

Katlewo, dnia 21. 3. 1935 r.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 25 marca 1935 r. o godzinie 9.3o w kościele parafjalnym w Grodzicznie.

Na rynku produktów zwierzęcych.

W zakresie żywca daje się zauważyć lekka poprawa, którą na gwałt starają się przed świadomością rolników zatuszować hurtownicy żywcem.

Bydło rogate i trzoda chlewna.

wg. giełdy mięsnej w Warszawie. za 100 kg. żywej wagi, w złotych

Woły młode, mięsiste	60 — 68
woły starsze tłuste	54 — 60
woły starsze karmen	43;
cielęta mięsiste	50 — 50
krowy mięsiste	43 — 45
świnie słoninowe od 150 kg. wzwyż	60 — 68
świnie o wadze 130—150 kg.	55 — 60
świnie mięsne od 110 kg wzwyż	50 — 55

Giełda zbożowa w Poznaniu

Notowania z dnia 21. III. 1935. Za 100 kg. płacono

Żyto	15,25 — 15,50
Pszenica	15,75 — 16 25
Jęczmień browarowy	20,25 — 20,75
Jęczmień jednolity	19,00 — 19,50
Jęczmień zbiorowy	18,75 — 19,25
Owies	15.25 — 15,50
Otręby żytnie	10,75 — 11,50
Otręby pszenne (grube)	10,85 — 11,35
Otręby (średnie)	15,50 — 15,75
Gorczyca	48,00 — 50,00
Groch Viktorja.	41,00 — 45,00
Groch Folgiera	32,0C — 35,00

Redaktor odpowiedzialny: Antoni Miłoszewski w Nowemmieście n. Drw.
Wydawca: Celestyn Miłoszewski w Nowemmieście n. Drw.

GŁOS LUBAWSKI

Dodatek Rolniczy

O współpracę Kółek Rolniczych z przysposobieniem rolniczem młodzieży.

W programie pracy Kółek Rolniczych winna leżeć pomoc i współpraca z młodzieżą w konkursach rolniczych. Czem jest przysposobienie rolnicze, to nie trzeba dowodzić i przekonywać nikogo. Natomiast trzeba zainteresować starszych rolników tem, co młodzież robi i w jaki sposób zdobywa naukę. Przecież do zadań Kółka Rolniczego należy praca oświatowa i popieranie rolnictwa, dotąd jednak nie wszędzie i nie we wszystkich Kółkach nawiązano współpracę z organizacjami młodzieżowemi, prowadzącemi przysposobienie rolnicze. Bardzo często spotykamy obojętność starszych rolników na wysiłki i dążenia młodszych, co nieraz i młodzież zniechęca do pracy, bo nie widzi ona zachęty, ani pomocy i zainteresowania starszych.

Taka nieskoordynowana praca nie może dać dobrych wyników, bo „każdy sobie rzepkę skrobie": młodzież swoją drogą, a starsi swoją drogą, jedni o drugich nie wiedzą, kiedy przecie, kto jak kto, ale Kółko Rolnicze w pierwszym rzędzie winno mieć na uwadze rozmaite poczynania rolnicze, i naodwrót, młodzież winna interesować się Kółkiem Rolniczem i w jego pracach brać czynny udział, przez to od młodości w gromadnej pracy zaprawiać się będzie.

Współpracę, opiekę i pomoc dla młodzieży peerowskiej można stworzyć w Kółku w rozmaity sposób, zależnie od miejscowych warunków. W pierwszym rzędzie zarząd Kółka Rolniczego powinien wiedzieć, że na terenie działalności Kółka młodzież pracuje w przysposobieniu rolniczem, a nawet zarząd Kółka Rolniczego winien z taką inicjatywą wystąpić, jeżeli młodzież sama nie umie się zabrać do tego. Na zebraniach Kółka należy wyjaśnić członkom znaczenie p. r. ułatwi to młodzieży pracę, gdyż często właśnie spowodu nieuświadomienia rodziców młodzież ma wiele trudności. Do obowiązków zarządu Kółka należałoby również ułatwianie młodzieży zgromadzania się dla prowadzenia samokształcenia, przez zorganizowanie świetlicy, czy też w jakiś inny sposób.

Członkowie Kółka winni wejść do Komisji zespołowych, powinni odbywać lustracje poletek konkursowych jednem słowem, mieć na oku cały przebieg pracy peerowców, a następnie, kiedy już przychodzi okres ukończenia konkursów, organizować wspólne pokazy miejscowe i t. p. uroczystości.

Prócz pomocy i opieki moralnej, niektóre Kółka mogą same dać, lub też w jakiś inny sposób zorganizować pomoc materjalną w postaci nagród dla najlepszych konkursistów. Drobne może byłyby to rzeczy, lecz pożytek wielki.

W niniejszym artykule nie mam zamiaru omawiać form tej współpracy, bo mogą być różne. Chodzi o zasadniczą rzecz, o zwiększenie czynności Kółka Rolniczego, o szerszy pogląd i zainteresowanie się objawami życia rolniczego, o pracę nietylko na dzisiaj, ale i dla przyszłości, która musi lepszą nastąpić, jeżeli w pracy zwiększymy swój wysiłek. J. Szczepański.

W sprawie obrachunku z Kółkami Rolniczemi.

Przypominamy ponownie, że z dniem 1 kwietnia 35 r. kończy się rok budżetowy Towarzystwa Rolniczego Powiatowego.

Wobec powyższego T. R. P. prosi o niezwłoczne przesłanie reszty składek członkowskich oraz grzbietów kwitarjuszy, celem sprawdzenia stanu kasy poszczególnych Kółek. Nadmieniamy że na dzień 1. 4. 35. T. R. P. musi zamknąć książki kasowe, i dlatego dokonanie rozrachunków w terminie wyżej oznaczonym jest konieczne. T. R, P.

W sprawie cen cukru do podkarmiania pszczół.

Na liczne głosy pszczelarzy rolników domagających się obniżenia cen cukru do podkarmiania pszczół, która się podniosła z 46 na 77 zł. za 100 kg. interwenjowały organizacje rolnicze w Ministerstwie Rolnictwa i Min. Skarbu w Warszawie.

Podwyższenie ceny cukru skażonego do podkarmiania pszczół przez kartel cukrowniczy w czasie tak ciężkim dla rolnictwa, a więc i pszczelarzy uważać należy za rzecz szkodliwą w niczem nie uzasadnioną, nie mającą istotnych potrzeb całokształtu interesów rolnictwa i Państwa na względzie.

Przeciwko podwyższeniu ceny cukru do podkarmiania pszczół rolnicy, pszczelarze których jest w powiecie lubawskim ca. 300 energicznie protestują.

Komunikat T. R. P.

W związku z uruchomieniem przy Radjostacji toruńskiej skrzynki pocztowo-rolniczej uprasza się Kółka Rolnicze o przesyłanie pod adresem Izby Rolniczej pod „Skrzynka radjowa-rolnicza" wszelkich przejawów życia Kółek Rolniczych i innych wiadomości rolniczych z terenu.

Tak samo i do biuletynu T. R. P. który ukazuje się co miesiąc podawać należy rozmaite pożyteczne poczynania Kółek Rolniczych, aby i inne Kółka u siebie również te ulepszenia gospodarcze wprowadziły

Intensywna praca Kółka wydająca na swojem terenie pewne owoce wzgl. przynosząca korzyści swojem członkom będzie również wzięta pod uwagę, przy klasyfikacji Kółek Rolniczych. T. R. P.

Każde Kółko Rolnicze winno zadeklarować na hydroplan Ziemi Pomorskiej przynajmniej 1 cegiełkę.

Zamknięcie biura T. R. P.

W dniach 28 i 29. III. b. odbędzie się w Toruniu Zjazd prezesów Towarzystw Rolniczych Powiatowych prezesów istniejących przy TRP. Sekcji oraz instruktorów TRP. w związku z tem będzie biuro TRP. w Nowemmieście w tych dniach zamknęte. T. R. P.

W sprawie należytej opieki lekarskiej.

W związku z tem, że niektóre czynniki dążą do tego, ażeby z powrotem wprowadzić przymusowe ubezpieczenia chorobowe w rolnictwie przez wprowadzenie Kas Chorych, TRP. zwraca pp. pracodawcom uwagę na to, że winni dać należytą opiekę lekarską swoim pracownikom rolnym, gdyż inaczej dane te mogą posłużyć tym czynnikom do walki o wprowadzenie Kas Chorych na terenie parlamentarnym.

Biorąc pod uwagę, że zniesienie Kas Chorych w rolnictwie przyczyniło się poważnie do zmiejszenia ciężarów rolnictwa, TRP. jest zdania, że nawet danie pracownikom rolnym najlepszej opieki nie przeniesie 20 proc. kosztów dawniejszych Kas Chorych. Celem umożliwienia nietylko robotnikom lecz i samym rolnikom i ich rodzinom zabezpieczenia ich na wypadek choroby TRP. jest w przygotowaniu powołania Stowarzyszenia Wzajemnych ubezpieczeń Chorobowych, gdzie przy minimalnych kosztach każdy będzie mógł ubezpieczyć się na wypadek choroby. TRP. prosi Kółka Rolnicze o wypowiedzenie się, czy powołanie do życia takiego stowarzyszenia jest potrzebne. T. R. P.

Obrady rolników praktyków.

W dniu 25. III. br. o godz. 10-tej odbędą się w Brodnicy w sali Hotelu Polskiego

obrady rolników praktyków

w których powinni wziąć udział wszyscy światlejsi rolnicy z powiatów lubawskiego, brodnickiego i działdowskiego.

Referaty będą następujące:

1) uprawa roli i nawożenie p. Nacz. Buczek.
2) Chów gospodarski p. Inż. Skrzypek
3) Zielone użytki p. Inż. Deffenbach
4) Organizacje warsztatów w dobie obecnej p. Nacz. Jacyna
5) Ustawodawstwo oddłużeniowe.

Podanie o obniżenie renty osadnikom rentowym.

Na podstawie rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24. X. 1934 Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 842 może Urząd Wojewódzki Pomorski obniżać osadnikom renty (w powiecie lubawskim do 20 zł) na 1 ha, Ponieważ jednakże Urząd Wojewódzki dotąd nie otrzymał instrukcji o sposobie załatwiania podań, wobec tego winni się osadnicy narazie wstrzymać z wysłaniem podań do Urzędu Wojewódzkiego.

Pozatem osadnicy u których renta roczna przenosi 20 zł. na 1 ha winni wpłacić tymczasowo na 1. X. 34 r. i 1. IV. 35 r. ratę po 20,— zł. na 1 ha, a resztę aż do rozesłania odnośnych podań.

Stacja knura.

U rolnika Wacława Cieślikowskie, o w Lubawie na wybudowaniu urządzona została nowa stacja knura zarodowego rasy bekonowej.

Z powyżej wymienionej stacji winni korzystać rolnicy Lubawy i okolicy jaknajszerzej, gdyż knur jest wyjątkowo dobry. T. R. P.

Konferencja Rolniczo-Spółdzielcza.

Brodnica. W dniu 24. III. 35. o godz. 10-tej odbędzie się w Brodnicy w lokalu Hotelu Polskiego w Brodnicy, Rynek 13, konferencja obwodowa delegatów Kas Stefczyka dla powiatów lubawskiego, brodnickiego i działdowskiego. Na konferencji tej oprócz delegatów Kas Stefczyka mogą wziąć również udział działacze społeczni i spółdzielczy.

Na przedwiośniu.

Potopniały śniegi, popłynęły lody, wiosenka! wiosenka! Wokół zaczyna być radośniej, dusza zaczyna krzepić się nadzieją, nowe życie idzie! Z promieniami wiosennego słońca myśl rodzi się nowa. A ino, bo jednostajna, smutna pora minęła. Teraz zacznie się rozmaitość i w przyrodzie i pracy rolnika. Pierś wchłonie balsamiczną woń żywiczną i jednym mocnym okrzykiem — wiosna idzie! — przywita nową porę roku. Istotnie — wiosna jest najwcześniejszą porą roku. I tak jak w każdym roku o wszystkiem będzie pamiętać, począwszy od maleńkich robaczków, a skończywszy na olbrzymach swoich, do roboty iść każe. Wszak tak zawsze bywa!

Dla nas, młodych, jest to przykład do naśladowania. Ktokolwiek zbliżył się do przyrody i zastanowił się nad jej życiem, nie zwlekając, zacznie czerpać zdrowy program życiowy.

Wiosna idzie!

Wiosna naszego młodego życia idzie! Przespać jej nam niewolno, bo młodość nasza jest nam najlepszą rzeźbiarką naszych charakterów. Kto za młodu zlekceważył samego siebie, przyjdzie dla tego zawsze smutna i szara przyszłość Młodości — wiosny przespać nam niewolno!

A cóż przyjemnego i pożytecznego nad pracę oświatową, kulturalną i gospodarczą, na budowę bytu własnego, wsi naszej i Ojczyzny.

A sposobności do tego coniemiara.

Bądź we własnem gospodarstwie, bądź na niwie społecznej, wszędzie pracy w bród.

Hej! raźno i wesoło stańmy wspólnie z wiosennem słonkiem i ciepłym wiaterkiem, co od Karpat wionie, do roboty i własną wolę wykuwajmy!

Twórcza siła przyrody niechaj nas ożywi.

Wiosna idzie! nasza śliczna polska wiosna! co jak jeden wielki obraz malowany przez Stwórcę, w całem krasie niedługo zawita. Drzewa pączki swe do słoneczka wystawią, by zielonością okryć nagie gałęzie. Nie zabraknie i tych śliczności naszych po łąkach, co strojne i miłeże człowiek wtedy rad. A i na polach rodzajnych obudzą się i zazielenią oziminy, co tak długo pod śniegiem drzemały. A ponad wszystkiem wiszący śpiewak Matki Boskiej zacznie nucić swe hymny. Hen na topoli bociek zaklekoce, w odwiedzyni zawita.

Tam, pod ścianą chaty u koleżanki Marysi narcyz główkę wychynie i rozwinie w piękny strój; a indziej stokrotka i insze, co je na ołtarzyk do garnuszka wstawi.

Ziemia pocznie swe życie i pracę. Już widzę, jak nasi młodzi zaczną się zwijać do dzieła konkursowego. A ino, bo tak trzeba, żeby się czegoś nauczyć! Nikogo tu nie zabraknie — kiej zima przeszła, to trza godnie wiosnę przywitać. Tak. I co, myślicie, że nie wiem, jak ta nasza praca będzie wyglądać — wiem! U koleżanki Marysi ogródek kwiatowy, że hej! popatrzycie, że nikt jej nie dorówna. Zato u kolegi Bolka ogródek warzywny, o rety! aż ci się te wielgachne warzywa na ziemię przewracać będą; no a co? przecież Stacho (nie Powsinoga), to niedługo rady wieprzkowi konkursowemu nie da, bo urośnie olbrzym — niema co!

A tamci razem po sąsiedzku to w buraki rymnęli, który też zwycięży? Do kur stanęli „prześpieglejsi", bo to dobry interes — za jajka pieniądze świeże. A z kukurydzą, to ino „amerykanie", bo u nich idzie kiej las.

I kto z czem może do zawodu staje.

Pamiętajcie, że kto zacznie, niechaj do końca doprowadzi.

I jeszcze wiecie, co Wam powiem, że jedni po sąsiedzku, to już narobili skrzynek do ptaszków i w konkursy utną! Mówię to w tajemnicy, że urządzają taki dzień, co się nazywa „Ochrona Przyrody" i na odwiecznym dębie skrzynki przybiją.

W całej pełni praca, poznawanie przyrody pójdzie, ino trzeba chcieć! Więc wszyscy chciejmy uczyć się, poznajmy życie i cel jego. A raz poznawszy zapragniemy wgłębić się duszą w całość przyrody, a to nam du trwałą podwalinę do kształtowania naszych charakterów. Wiosna młodości naszej idzie!... Młody

Skarb państwa nabył zakłady Skody.

W tych dniach zakłady Skody przeszły na własność skarbu państwa. Odpowiednie zarządzenia przejęcia zakładów zostały już wydane. Na własność skarbu państwa przeszły mianowicie zakłady lotnicze Skody na Okęciu z wyjątkiem elektrowni i kablowni. Suma kupna wyraża się kwotą kilkunastu miljonów zł.

Ewaneglja

na III. niedzielę Postu

zapisana u św. Łukasza rozdz. 11, w. 14—28.

W on czas: Wypędzał Jezus czarta, a on był niemy. A gdy szatana wypędził, niemy, przemówił; rzesze zaś zdumiewały się. Niektórzy jednak z nich rzekli: Mocą Beelzebuba, księcia czartowskiego, wypędza szatanów! Inni zaś, by Go podchwycić, żądali od Niego znaku z Nieba. Ale On, znając ich myśli, rzekł do nich: Każde królestwo, szarpane w sobie niezgodą, spustoszeje, a dom na dom się zwali. Jeśli przeto i szatan jest z sobą w niezgodzie, jakże się ostoi królestwo jego? Twierdzicie bowiem, iż mocą Beelzebuba wypędzam czarty! A jeśli Ja mocą Beelzebuba wypędzam czarty, — to czyjąż mocą synowie wasi wypędzają? Dlatego to oni będą sędziami waszymi. Ale jeśli palcem Bożym czarty wypędzam, zaiste przyszło już do was królestwo Boże. Gdy mocarz uzbrojony strzeże swego dworu, majętność jego bezpieczna; ale jeśli mocniejszy nadeń się zjawi i pokona go, to zabierze całą broń jego, w której pokładał swą nadzieję, a łupy jego rozda. Kto nie jest ze Mną przeciwko Mnie jest; a kto nie zbiera ze Mną — rozprasza.

Gdy duch nieczysty wyjdzie z człowieka, błąka się po miejscach bezwodnych, szukając odpoczynku; a nie znajdując, mówi: Powrócę do domu swego, skąd wyszedłem. Wróciwszy zaś, znajduje go umieciony i ozdobionym. Wtedy odchodzi i przyprowadza z sobą siedmiu innych duchów, gorszych od siebie, i wchodzą tam na mieszkanie. I staje się ostateczna dola owego człowieka gorszą od poprzedniej.

A podczas gdy tych słów domawiał, pewna niewiasta podniosła głos, mówiąc do Niego: Błogosławione łono, które Cię nosiło, i piersi, któreś ssał! On zaś odrzekł: Istotnie! — ale i ci też są błogosławieni, którzy słuchają słowa Bożego i strzegą go.

Nauka

Zaiste przyszło już do nas królestwo Boże; czart z niego wypędzony palcem, to znaczy mocą Boga, obecnie nie może już tak często, jak to bywało ongi, „opętać" ludzi. Zdumionej rzeszy i żądającej od niego znaku z nieba faryzeuszom wykazuje Pan Jezus w pierwszej części dzisiejszej ewangelji, że mocą Bożą, wypędził szatana z niemego, czyli że jest Bogiem. W drugiej części upomina nas Zbawiciel, abyśmy nie popadli w niewolę złego ducha, powracając do grzechów dawniejszych.

W Piśmie św. mówi Mędrzec Pański: „Nie zawikłaj się dwa razy w ten sam grzech" (Syr 7, 8). Jeżeli upadłeś w grzech, a szatan do wnętrza duszy twej wtargnął, zbierz natychmiast wszystkie siły twe i wyrzuć go, a postaw straż podwójną i potrójną przy drzwiach serca twego, gdyż nieprzyjaciel wróci, przyprowadzi siedmiu innych duchów i spróbuje ponownie zawładnąć tobą. Jeżeli mu się ta próba uda, powtórzy już po raz trzeci i czwarty, wtedy z coraz większą łatwością władać tobą będzie, że staniesz się jego niewolnikiem: przez grzech nałogowy. Wiadomo zaś jak trudno wydobyć się z takiej niewoli szatańskiej. Sw. Anzelm opowiada, że spotkał w podróżach swych chłopca, który na nitce trzymał uwięzionego ptaszka. Ile razy tenże wzleciał w górę, myśląc, że jest wolnym, tyle razy chłopak pociągnął za nitkę i skrzydlatego więźnia przytrzymał. Popatrzywszy chwilę na tę igraszkę, westchnął święty Anzelm: „Tak trzyma na uwięzi szatan te dusze, które pozostają w grzechach nałogowych".

Przyzwyczajenie — to druga natura! św. Augustyn przyrównywa grzech nałogowy do ciężkiego kamienia. „ Nałóg — mówi on — ciąży na grzeszniku jak kamień grobowy, z pod którego nie może się wydźwignąć, jeżeli jak anioł z nieba nie zstąpi łaska Boska!" Słowa św. Augustyna rozważmy sobie dobrze: jedni, aby z niego w jak najkrótszym czasie powstali, gdyż łaski swej w czasie Wielkiego Postu, w czasie wielkanocnej spowiedzi Bóg nam nie poskąpi.

Że zaś tę łaskę męką swą wysłużył nam Chrystus Pan, przyłączmy się całem sercem do hołdu, jaki składa Mu w ostatnim ustępie dzisiejszej ewangelji niewiasta, sławiąca Bogarodzicę. Sposobność ku temu daje nam odprawianie obecnie Gorzkie żale, które kończymy zwykle temi słowy:

Za Twe męki, zelżywości,

Niech Ci będzie cześć w wieczności mój Jezu!

Wiosenne święto ku czci N. Marji Panny. (Zwiastowanie.)

W kalendarzu kościelnym święto Zwiastowania jest jednym z czterech głównych świąt, obchodzonych na cześć Matki Boskiej. Mianowicie w każdej porze roku jedno święto poświęcone jest jednej z Jej tajemnic. W jesieni obchodzi się Narodziny N. P. Marji, w zimie święto Niepokalanego Poczęcia, na wiosnę Zwiastowanie, w lecie zaś Wniebowzięcie N. P. M.

Według niektórych badaczy historji Kościoła, święto to ustanowione zostało w czasach papieża Gelazjusza pod koniec II wieku. Pierwotnie wyznaczone na dzień 25 marca, później przeniesione było na dzień 18 grudnia, ale na początku XIX wieku napowrót przeniesiono je na dzień 25-go marca.

Święto Zwiastowania przypada zawsze prawie na okres wielkiego Postu, na okres pokuty i umartwienia. Dlategoż dla wiernych Kościoła jest to święto jakby promieniem słońca, wydzierającym się z pod chmur czarnych i rzucającym na ziemię blaski żywe i jasne.

O samem Zwiastowaniu mówi Pismo święte: „Anioł Gabrjel zwiastował Marji Pannie, iż wybraną jest przez Boga na Matkę Zbawiciela świata, poczem poczęła w swym żywocie". Ze Zwiastowaniem N. P. Marji łączy się również modlitwa pod nazwą „Anioł Pański".

Domek, w którym „anioł Gabrjel zwiastował Marji Pannie" przechowuje się do dzisiejszego dnia w Loretto we Włoszech i jest jednem z najwięcej czczonych na świecie miejsc świętych. Przeniesiony został ten domek Matki Boskiej do Loretto cudownym sposobem z ziemi Świętej w XIII wieku.

Nasz Lud wiejski zna te uroczystości jako święto Matki Boskiej Otwornej, która otwiera jakoby w tym dniu wiosnę, budząc przyrodę do życia. Jest też to święto wyrocznią pogody. Według tego jaka w tym dniu jest pogoda, rolnicy czynią sobie wróżby co do przyszłych urodzajów. W tym dniu również pasterze wyganiają bydło po raz pierwszy na pastwisko.

Wiosna w kalendarzu i przyrodzie.

Dnia 21 marca według kalendarza zaczyna się już wiosna. Niestety owa „kalendarzowa wiosna" nie jest jeszcze prawdziwą wiosną i nie daje nam jeszcze tej prawdziwej radości, jaką odczuwa każdy na widok wiosennego rozkwitu w naturze. Kiedy kalendarz wskazuje nam już wiosnę, najczęściej mamy jeszcze przed sobą krajobraz zimowy: śnieg pokrywa pola i łąki, czasem tylko pod śniegiem budzi się pierwsza zieleń do życia.

Bez względu na to, czy wiosna przychodzi wcześniej czy później, na ziemiach polskich nie zjawia się ona równocześnie. W jednych okolicach zauważyć się daje wcześniej, w innych zaś objawy wiosny przychodzą później. Badaniami temi zajmowali się przyrodnicy i na podstawie doświadczeń doszli do ciekawych wyników.

Astronomiczne pory roku nie zawsze zgadzają się z przyrodniczemi obserwacjami. I tak n. p. w Polsce należy wyróżnić kilka nowych por roku, z których każda zaznacza się wyraźnie przyrodzie odrębnemi objawami. Według tych spostrzeżeń należy przyjąć następujące pory roku 1) Przedwiośnie, 2) Pierwiośnie i 3) Wiosna.

Przedwiośnie, to okres w którym roślinność budzi się z zimowego spoczynku. Zakwitają te drzewa których kwiaty rozwijają się wcześniej niż liście. Kwitną więc leszczyny, czarne olsze osiki i t. d. a z kwiatów pojawiają się śnieżyczka, żółty jaskier, podbiał i inne.

Pierwiośnie jest znów czasem kwitnienia tych drzew i krzewów, których rozwijają się równocześnie z rozwojem pierwszych liści, jak jabłonie, grusze, czereśnie, wiśnie, czeremchy, porzeczki, tarnina. Ukazują się też pierwsze liście drzew później kwitnących, jak brzoza, buk, lipy, dąb, i t. d.

Wiosna zaczyna się zakwitaniem tych drzew których kwiaty okazują się dopiero po rozwoju pierwszych liści, a kończy się zakwitaniem zbóż. W tym również okresię kwitną narcyzy, bzy ogrodowe, żarnowiec, głóg, jarzębina, jawór.

Po wiośnie dopiero następuje wczesne lato później właściwe lato i każda z tych pór roku zaznacza się w przyrodzie odrębnymi objawami.

Doświadczenie z mąką makuchową.

Zakłady Przemysłu tłuszczowego i Olejarskiego „Union" w Gdyni dostarczają pp. producentom rolnym mączkę makuchową która jest mieszanką makuchów i orzecha ziemnego, makucha palmowego i śrutu z fasoli soja. Mączka ta zawiera 34 proc. białka strawnego 5,4 proc. tłuszczu strawnego, czyli, że przedstawia wysoką wartość jako pasza treściwa.

Firma „Union" zobowiązuje się bezpłatnie dostarczyć pewną ilość mieszanki makuchowej, celem przeprowadzenia obserwacji żywieniowych opartych na wskazówkach Zakładu doświadczalnego w Korczewicach.

Na terenie powiatu lubawskiego doświadczenia te przeprowadzić możemy w najwyżej 10 gospodarstwach rolnych.

Prosimy zatem tych rolników, którzy chcieliby takie doświadczenia pod kontrolą T. R. P. wykonać o zgłoszenie się w krótkim czasie do TRP. które udzieli w powyższej sprawie bliższych informacji. T. R. P.

Jakie korzyści daje kontrola mleczności.

W latach dobrej konjunktury łatwo jest prowadzić gospodarstwo rolne, ale gdy przyjdą ciężkie czasy, to potrzeba dużo wysiłków i umiejętności, ażeby to gospodarstwo prowadzić należycie. Dzisiaj często w gospodarstwach spotykamy się z t. zw. „oszczędnością", która zazwyczaj więcej przynosi szkody niż pożytku. Takiej „oszczędności" nie wprowadzi w gospodarstwo żaden rolnik, który umie kalkulować. Weźmy n. p. kontrolę mleczności, która w niektórych gospodarstwach została skasowana, ażeby w ten sposób „zaoszczędzić". Czyż taka „oszczędność" prowadzi do celu? — do polepszenia gospodarstwa, chyba nie! Przecież kontrola mleczności jest nakazem chwili i przez nią niewątpliwie nie tylko nauczy się gospodarz bardzo wiele, ale zapewni sobie stałą fachową opiekę i pomoc w hodowli, przez jej wykonawcę kontrolera mleczności.

Jakież to korzyści daje kontrola mleczności?

1. Podniesienie przedewszystkiem wydajności mleka od krów i % tłuszczu w mleku przez umiejętne i racjonalne normowanie paszy.

Racjonalne żywienie krów mlecznych jest najgłówniejszym czynnikiem dochodowości od krów. Przy złem, niedostatecznem żywieniu nie wyzyskujemy w pełni zdolności produkcyjnych krów i tracimy na tem bardzo wiele. Np. krowy przy racjonalnem żywieniu zdolne są wyprodukować przeciętnie około 3.800 litrów mleka rocznie, a te same przy złem żywieniu dadzą nam tylko około 2000 litrów. Czy tutaj właśnie nie zachęci to zagadnienie, które my nazywamy nieopłacalnością obory. Czy nam nie tak straty 1800 litrów mleka od krowy, a jeżeli mamy 20 krów, to 36000 litrów, która to strata bardzo poważnie odbić się musi na gospodarstwie? Przez kontrolę mleczności uniknięmy tych strat.

2. Ekonomiczne i racjonalne zużycie paszy.

Racje pokarmowe układa kontroler według wydajności mleka, i potrzeb organizmu zwierzęcia. Tymczasem bez kontroli żywi się krowy albo przewagą pasz mączystych przy braku białka, co powoduje zapasanie się krów albo też nadwyżkę białka. która znów przy braku węglowodanów nie może być należycie wyzyskana, ze stratą dla rolnika. Kontroler mleczności wskaże te pasze, które są najtańsze, przez co obniży się koszt produkcji i pasze, które wpływają na wydajność mleka i % tłuszczu któreby należało w swoim gospodarstwie uprawiać i t. d., ażeby obniżyć koszty produkcji mleka.

3. Nadzór nad żywieniem i wychowem cieląt i młodzieży.

Udowodniać nie trzeba, że tutaj mieści się źródło z którego może popłynąć złoto, albo łączyć się będzie bankructwo całej obory. Rozumie się, że to zależy i od znajomości lub nieznajomości hodowli przez właściciela obory. Ndazór kontrolera w wychowie cieląt i młodzieży jest tu konieczny ażeby uniknąć błędnego chowu i nie doczekać się nędznego materjału, który jest następstwem nieuctwa i braku fachowości.

4. Prawidłowe żywienie i pielęgnowanie stadników.

Kwestja żywienia i pielęgnowania stadników odgrywa w hodowli bydła bardzo ważną rolę i dowodzić nie potrzeba jak wielką pomocą będzie kontroler mleczności.

5. Selekcja materjału hodowlanego.

Kontroler mleczności, jako doradca, wskaże właścicielowi obory wszelkie braki i niedomagania, oraz wskaże do usunięcia te sztuki, które nie dają odpowiedniej ilości mleka, posiadają złą budowę, stare, chore itp., ażeby obora dawała korzyści. Tu już sama pomoc kontrolera przy selekcji bydła jest korzyścią materjalną bo unika się wyrzucania pieniędzy w błoto. Bez kontroli mleczności popełnia się błąd za błędem, i w ten sposób setki i tysiące złotych wyrzuca się niepotrzebnie — żałując parę złotych do krowy za kontrolę mleczności, która przecież kuje lepszy dobrobyt hodowcy. Kontroler mleczności wskaże jak należy przeprowadzać racjonalne dojenie, które pozostawia w większości obór bardzo wiele do życzenia, i prawie 50 proc. krów jest chorych na wymię wskutek nieumiejętnego dojenia. Nie trzeba już dodawać, jak wielkie znaczenie ma kontrola mleczności w gospodarstwach mlecznych i hodowlanych w dzisiejszych czasach, kiedy to ceny na inne produkty rolne spadły poniżej kosztów produkcji, to ceny za mleko, licząc nawet 9 groszy za litr dają jeszcze zyski, o ile rozumie się racjonalnie żywimy.

Życzyćby należało, ażeby każdy rolnik w swoim własnem interesie, celem polepszenia hodowli bydła, przystąpił do kontroli mleczności.

Czy jesteś członkiem T.R.P.